

OBSAH

Úvod	9
1 Východiská k problematike ošetrovania rán (Edita Hlinková)	11
1.1 Anatómia a fyziológia kože	11
1.1.1 Stavba kože	12
1.1.2 Funkcie kože	15
1.2 Príčiny vzniku rán, súvisiace faktory	17
1.3 Typy a klasifikácie rán	19
1.4 Nehojaca sa rana	22
1.4.1 Klasifikačné nástroje	23
2 Hojenie rán (Edita Hlinková)	32
2.1 Fázy hojenia rán	32
2.1.1 Primárne a sekundárne hojenie rany	34
2.2 Faktory ovplyvňujúce hojenie rany	34
2.2.1 Systémové faktory	36
2.2.2 Lokálne faktory	39
3 Posudzovanie a diagnostika rán (Edita Hlinková)	46
3.1 Posúdenie zdravotného stavu pacienta	47
3.2 Fyzikálne vyšetrenie a zhodnotenie laboratórnych parametrov	48
3.3 Posúdenie rany	49
3.3.1 Príčina, predisponujúce faktory	49
3.3.2 Lokálna charakteristika rany	50
3.3.3 Bolesť	60
3.4 Hodnotenie infekcie v rane	60
3.4.1 Následky interakcie medzi hostiteľom a patogénom	61
3.4.2 Diagnostika infekcie	62
3.4.3 Odber biologického materiálu	63
3.5 Posudzovanie rany pomocou modelu TIME	65

3.6 Posudzovanie priebehu hojenia rany s využitím hodnotiacich a meracích nástrojov	66
3.7 Dokumentácia rany	71
3.7.1 Formy dokumentácie	72
4 Liečba a ošetrovanie nehojácich sa rán (Michaela Miertová)	80
4.1 Lokálna liečba nehojácich sa rán	81
4.2 Preváz rany	85
4.2.1 Prostriedky vlhkej terapie	90
4.2.2 Príprava spodiny rany	101
4.2.3 Oplach a výplach rany	102
4.2.4 Ošetrovanie okolia rany	104
4.2.5 Debridement a metódy debridementu	105
4.3 Fyzikálne metódy liečby nehojácich sa rán	108
4.4 Hyperbarická oxygenoterapia	111
4.5 Kompresívna terapia	111
4.6 Kompetencie sestry pri liečbe a ošetrovaní nehojácich sa rán	112
5 Bolesť v súvislosti s nehojacou sa ranou (Michaela Miertová)	121
5.1 Definícia bolesti a príčiny jej vzniku u pacienta s nehojacou sa ranou	122
5.2 Typy bolesti u pacientov s nehojacou sa ranou	123
5.3 Charakteristika bolesti u pacientov s vybranými typmi nehojacej sa rany	126
5.3.1 Ulcus cruris	126
5.3.2 Dekubity	127
5.3.3 Diabetické ulcerácie	127
5.3.4 Malígne rany	128
5.4 Preváz rany ako faktor spôsobujúci bolesť u pacientov s nehojacou sa ranou	128
5.5 Posúdenie bolesti u pacientov s nehojacou sa ranou	130
5.5.1 Schémy posúdenia bolesti – PQRST, PQRSTU, NOPRST	131
5.5.2 Mapa bolesti a meracie nástroje	131
5.6 Manažment bolesti u pacientov s nehojacou sa ranou	136
6 Ulcus cruris (Mária Tabaková)	148
6.1 Ulcus cruris venosum	149
6.1.1 Delenie, typy a charakteristika venózných ulcerácií predkolenia ..	149
6.1.2 Posúdenie, klasifikácie venózných ulcerácií predkolenia	151
6.1.3 Manažment liečby venózných ulcerácií predkolenia	153
6.1.4 Edukácia pacienta a rodiny pri venózných ulceráciách predkolenia, preventívne opatrenia	158
6.2 Kompresívna terapia pri liečbe ulcus cruris venosum	159
6.3 Ulcus cruris arteriosum	166
6.3.1 Delenie, typy a charakteristika artériovej ulcerácie predkolenia ..	166
6.3.2 Posúdenie, klasifikácia a manažment liečby artériovej ulcerácie predkolenia	167
6.3.3 Edukácia pacienta/rodiny, preventívne opatrenia artériovej ulcerácie predkolenia	169

7 Dekubity (<i>Mária Balková</i>)	176
7.1 Charakteristika, etiológia a výskyt dekubitov	176
7.2 Faktory podieľajúce sa na vzniku dekubitov	178
7.3 Klasifikácia dekubitov	183
7.4 Využitie hodnotiacich škál a nástrojov v rámci predikcie rizika vzniku dekubitov	184
7.4.1 Nortonovej škála posúdenia rizika vzniku dekubitov	185
7.4.2 Bradenovej škála posúdenia rizika vzniku dekubitov	186
7.4.3 Waterlowovej nástroj posúdenia rizika vzniku dekubitov	189
7.4.4 Škály používané na posudzovanie rizika vzniku dekubitov u detí	189
7.4.5 Efektivita škál na predikciu rizika vzniku dekubitov	189
7.5 Terapia dekubitov	190
7.5.1 Celková liečba	191
7.5.2 Lokálna liečba	192
7.5.3 Posudzovanie hojenia dekubitov	195
7.6 Manažment prevencie vzniku dekubitov	195
8 Syndróm diabetickej nohy (<i>Jana Nemcová</i>)	204
8.1 Definícia, patofyziológia a klinický obraz syndrómu diabetickej nohy	205
8.2 Klasifikácia a posudzovanie syndrómu diabetickej nohy	210
8.2.1 Klasifikácia diabetických ulcerácií	210
8.2.2 Posudzovanie diabetických ulcerácií	215
8.3 Manažment starostlivosti o pacienta so syndrómom diabetickej nohy ..	220
8.3.1 Manažment infekcie	221
8.3.2 Manažment ischémie	222
8.3.3 Metabolická kompenzácia diabetes mellitus	223
8.3.4 Odľahčovanie tlaku	223
8.3.5 Manažment bolesti	224
8.3.6 Lokálna starostlivosť o diabetickú nohu s léziou/diabetický ulkus ..	225
8.3.7 Moderné postupy v liečbe diabetického vredu	226
8.4 Skrining a edukácia v prevencii syndrómu diabetickej nohy	228
8.5 Špecifiká diabetickej ulcerácie u seniorov	239
9 Malígne rany (<i>Jana Nemcová</i>)	247
9.1 Definícia malígnej rany, patofyziológia a klinický obraz	248
9.2 Manažment ošetrovania pacienta s malígnou ranou	249
9.2.1 Posudzovanie pacienta s malígnou ranou	250
9.2.2 Posudzovanie a manažment symptómov	253
9.3 Psychosociálne aspekty ošetrovania malígnej rany	259
10 Ošetrovanie pacienta s infikovanou nehojacou sa ranou metódou riadeného podtlaku – kazuistika (<i>Dana Matúšková</i>)	265
Obrazová príloha	280